

Homília pri stretnutí s kňazmi – dôchodcami
Spišská Kapitula, Biskupská kaplnka, 10.9.2026

Drahí bratia kňazi, dnešné Božie slovo nás v prvom čítaní privádza do Korintu a k veľmi konkrétnej otázke, ktorou žila tamojšia kresťanská komunita. Aby sme dobre rozumeli slovám apoštola Pavla, potrebujeme sa na chvíľu preniesť do prostredia tohto veľkého, živého a nábožensky pestrého mesta. Kresťania, ktorí tam uverili v Krista, totiž nežili vo vzduchoprázdne. Naďalej stretávali tých istých ľudí, obchodovali na tých istých trhoch a dostávali pozvania na rôzne spoločenské hostiny. A práve v tomto prostredí vznikol problém, ktorý sa nám dnes môže zdať vzdialený: otázka mäsa obetovaného pohanským božstvám.

Časť mäsa z pohanských obiet sa totiž mohla dostať na trh alebo sa konzumovala pri hostinách spojených s pohanským prostredím. Kresťania sa preto pýtali: Môžeme takéto mäso jesť? Neznamená to účasť na modloslužbe? Čo má urobiť človek, ktorý uveril v jediného Boha, ale naďalej žije uprostred spoločnosti, v ktorej sú pohanské kulty súčasťou každodenného života? V korintskej komunite sa vytvorili rozličné postoje. Jedni mali veľmi citlivé svedomie, pretože za sebou mali roky pohanského života a všetko, čo súviselo s obetami modlám, v nich stále vyvolávalo nepokoj. Iní kresťania boli presvedčení, že problém vlastne neexistuje. Hovorili: My predsa vieme, že modla nie je nič, vieme, že existuje iba jeden Boh, máme poznanie – *gnōsis* –, a preto sme slobodní.

A práve tu Pavol urobí niečo veľmi múdre. Nepovie tým druhým jednoducho, že nemajú pravdu, pretože z teologického hľadiska ju v mnohom mali. Sám o niekoľko veršov ďalej potvrdí: „Vieme, že modla nie je na svete nič a že niet Boha okrem jediného.“ Pavol však položí oveľa hlbšiu otázku: Čo robí moja pravda s človekom, ktorý stojí vedľa mňa? A vtedy zaznie jedna z veľkých viet dnešného čítania: **„Poznanie nadúva, ale láska buduje.“** Človek teda môže veľa vedieť a jeho poznanie môže postupne zväčšovať iba jeho samého, zatiaľ čo láska vytvára priestor, v ktorom môže rásť druhý. Pavol poznanie neodmieta, pretože problémom nie je poznanie samo osebe. Problém nastáva vtedy, keď poznanie prestane slúžiť láske. A zrazu zistujeme, že Pavol už dávno nehovorí iba o kúsku mäsa z pohanského chrámu. Hovorí o niečom, čo sprevádza kresťana po celý život: nestačí mať pravdu, ale treba sa pýtať, či svojou pravdou budujem človeka, ktorý stojí pred mnou.

Drahí spolubratia, myslím si, že práve tu sa dnešné Božie slovo začína veľmi osobne dotýkať aj nášho kňazstva. Roky kňazskej služby prinášajú poznanie, ktoré sa nedá získať z kníh. Poznáte človeka, poznáte farnosť a viete, čo znamená sprevádzať rodinu pri krste dieťaťa a o desaťročia neskôr stáť pri lôžku jeho rodičov. Viete, čo znamená sobášať mladých ľudí a potom ich sprevádzať cez radosti i krízy manželstva. Poznáte

nadšenie mladého kňaza, ale poznáte aj únavu. Zažili ste kostoly plné ľudí i chvíle, keď ste možno mali pocit, že všetko vaše úsilie prináša iba málo ovocia. Poznáte radosť zo služby, ale poznáte aj sklamanie, nepochopenie a možno i nevďačnosť. Práve po mnohých rokoch služby môže Pavlova veta zaznieť ešte naliehavejšie: **„Poznanie nadúva, ale láska buduje.“** Ak by sme sa dnes obzreli za svojím kňazstvom, možno by nebolo najdôležitejšie spočítať, koľko kostolov sme opravili, koľko farností spravovali. To všetko malo svoj význam a patrilo to k našej službe, ale Pavol nás pozýva položiť si ešte inú otázku: Čo som za tie roky vybudoval láskou? Ľudia si možno po rokoch nebudú pamätať všetky naše homílie, ale veľmi dlho si budú pamätať, že ich kňaz v ťažkej chvíli vypočul, že prišiel, keď ho potrebovali, alebo že jednoducho zostal pri nich.

Odchodom z aktívnej pastorácie sa však toto budovanie nekončí, iba sa mení jeho spôsob. Človek už nemá farský úrad, nemusí opravovať strechu, alebo riešiť množstvo každodenných povinností, ale stále môže budovať Cirkev. Môže ju budovať modlitbou, pokojom, skúsenosťou a dobrým slovom. Môže ju budovať tým, že mladšieho kňaza povzbudí namiesto toho, aby mu hneď vysvetľoval, ako by mal všetko robiť. Môže ju budovať tým, že zostane k dispozícii pre sviatosť zmierenia, pre slávenie Eucharistie alebo pre človeka, ktorý potrebuje rozhovor. A môže ju budovať aj pokojným prijatím vlastných síl a hraníc. Možno práve v tejto etape kňazského života dostáva Pavlova veta osobitnú krásu, pretože keď postupne ubúda to, čo môžem urobiť, zostáva stále to, čím môžem byť.

Pavol nás však vedie ešte hlbšie a vysloví vetu, ktorá je podľa mňa najosobnejšou vetou celého dnešného čítania: **„Kto miluje Boha, toho Boh pozná.“** Najdôležitejšie nie je to, čo viem ja o Bohu, ale že Boh pozná mňa. A možno práve po mnohých rokoch kňazstva začína človek tejto vete rozumieť úplne novým spôsobom.

Keď sme boli mladí, pred nami bola budúcnosť. Pri vysviacke sme dostali poslanie a išli sme slúžiť. Boli pred nami prvé farnosti, prví ľudia, prvé rozhodnutia, prvé úspechy, ale aj prvé chyby. Po desaťročiach sa však človek začína pozeráť na svoje kňazstvo aj z druhej strany a možno sa vynárajú otázky, ktoré si mladý kňaz ešte nekladie: Urobil som dosť? Kde som bol dobrým kňazom a kde som mohol byť lepším? Komu som pomohol a koho som možno aj nechtiac zranil? red Bohom však svoj život nemusíme ani prikrášľovať, ani pred ním utekať, pretože **Boh ho pozná.**

Drahí bratia, včerajší deň, 9. september, nám pripomenul výročie biskupskej vysviacky otca biskupa **Františka Tondru**. Jeho dlhoročná služba nám pripomína niečo podstatné: nikto z nás nezačína od seba, ani biskup, ani kňaz. Každý vstupujeme do príbehu, ktorý tu bol pred nami, na určitý čas preberáme zodpovednosť za jeho pokračovanie a raz ho odovzdáme tým, ktorí prídu po nás. Pavol na inom mieste Korint'anom povie: **„Ja som sadil, Apollo polieval, ale Boh dával vzrast.“** To je Cirkev. Jeden seje, druhý polieva, ďalší prichádza po ňom, ale rast dáva Boh. Preto vám dnes

chcem povedať jednoduché a úprimné ďakujem za roky, ktoré ste dali tejto diecéze, za farnosti a ľudí, ktorým ste slúžili, za všetko viditeľné, ale možno ešte viac za to, o čom dnes už nikto nevie a čo pozná iba Boh. Potrebujem vás aj ja ako váš biskup; potrebujem vaše modlitby, vašu múdrosť a vaše kňazské bratstvo.

Drahí spolubratia, dnes nemusíme počítať, koľko sme toho urobili. Môžeme svoj život znovu položiť na oltár a s pokojom povedať: **Pane, ty ma poznáš. Ty vieš, čo som ti počas svojho kňazstva dal, aj to, čo som ti dať nedokázal. Ďakujem ti, že si ma povolal, ďakujem ti za všetko, čo si cez moje kňazstvo vykonal, a to, čo ešte zostáva, ti znovu dávam.** Prosme teda pri tejto Eucharistii o milosť, aby sme až do konca zostali bratmi, ktorí svojou prítomnosťou, modlitbou a láskou budujú Kristovu Cirkev, a aby sme po všetkých rokoch, keď sme sa usilovali poznávať Boha a privádzať k nemu druhých, nachádzali stále väčší pokoj v jednoduchej a nádhernej pravde dnešného Pavlovho slova: **Boh nás pozná a jeho láska nás nesie až do konca.** Amen.